

**NARODOWE CENTRUM BEZPIECZEŃSTWA CYBERPRZESTRZENI –
DOWÓDZTWO KOMPONENTU WOJSK OBRONY CYBERPRZESTRZENI**
CENTRUM ZASOBÓW CYBERPRZESTRZENI SIŁ ZBROJNYCH

ZATWIERDZAM
DYREKTOR
NARODOWEGO CENTRUM
BEZPIECZEŃSTWA CYBERPRZESTRZENI
DOWÓDCA
KOMPONENTU WOJSK OBRONY
CYBERPRZESTRZENI

gen. bryg. Karol MOLENDĄ

dnia ...~~25~~...~~02~~.....2022 r.

ZALECENIA
DO PROJEKTOWANIA I BUDOWY INSTALACJI I SIECI
TELEINFORMATYCZNYCH W RESORCIE OBRONY
NARODOWEJ

WERSJA 1.2

WARSZAWA
LUTY 2022

Zawartość opracowania:

1.	CZĘŚĆ OGÓLNA.....	4
1.1	WSTĘP	4
1.2	CEL I ZAKRES DOKUMENTU.....	4
2.	CHARAKTERYSTYKA SYSTEMÓW OKABLOWANIA STRUKTURALNEGO.....	5
3.	WYMAGANIA W ZAKRESIE DOBORU KOMPONENTÓW OKABLOWANIA STRUKTURALNEGO	7
3.1	KLASY OKABLOWANIA STRUKTURALNEGO I KATEGORIE KOMPONENTÓW	7
3.2	WYMAGANIA DOTYCZĄCE KABLI.....	7
3.3	WYMAGANIA DOTYCZĄCE OSPRZĘTU	8
3.4	WYMAGANIA DOTYCZĄCE KABLI POŁĄCZENIOWYCH I KROŚNYCH	10
3.5	WYMAGANIA DOTYCZĄCE KANALIZACJI TELEKOMUNIKACYJNEJ I PROWADZENIA KABLI ZEWNĘTRZNYCH.....	10
3.6	WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZEWNĘTRZNYCH PUNKTÓW DOSTĘPOWYCH.....	10
4.	WYMAGANIA W ZAKRESIE ZASILANIA I UZIEMIENIA SIECI TELEINFORMATYCZNYCH	17
5.	PODSTAWOWE POMIARY I CERTYFIKACJA SYSTEMÓW OKABLOWANIA STRUKTURALNEGO	18
6.	OCHRONA FIZYCZNA I TECHNICZNA PUNKTÓW DYSTRYBUCYJNYCH, SERWEROWNI.....	19
7.	DEFINICJE POJĘĆ PODSTAWOWYCH.....	20
8.	NORMY, ZALECENIA, AKTY PRAWNE.....	22

Strona kontroli zmian dokumentu

Nr wersji	Data wersji	Opis zmian
1.0	09.2013	Wersja pierwotna
1.1	02.2020	<ol style="list-style-type: none">1. Zmiana nazwy instytucji zatwierdzającej i opracowującej.2. Dodanie rozdziału dotyczącego sposobu ochrony fizycznej i elektronicznej punktów dystrybucyjnych.3. Dodanie zasad budowy zewnętrznych punktów (tablic) dostępowych dla mobilnych środków łączności.4. Dodanie wymagań dotyczących ochrony torów kablowych przed przepięciami i przetężeniami.
1.2	02.2022	<ol style="list-style-type: none">1. Dostosowanie dokumentu do obecnych przepisów.2. Zmiana obciążenia przyjmowanego na jeden ZPA.

1. Część ogólna

1.1 Wstęp

Prowadzone przez Centrum Zasobów Cyberprzestrzeni Sił Zbrojnych (CZC SZ) zadania inwestycyjne związane z budową lokalnych sieci komputerowych dla potrzeb wdrażanych w resorcie obrony narodowej podstawowych systemów teleinformatycznych (MILNET-Z, MILNET-I) wskazują, na znaczne rozbieżności wymagań użytkowników stawianych przed okablowaniem strukturalnym, zarówno w obszarze technologicznym jak i bezpieczeństwa. Co warto podkreślić, wymagania te wielokrotnie przewyższają realne potrzeby (i możliwości konsumpcji) resortu, generując przy tym niepotrzebne koszty (dot. np. wymagań w zakresie budowy sieci w określonej kategorii), nie wynikają one z obowiązujących w resorcie dokumentów formalno-prawnych (dot. np. fizycznego rozdziału okablowania strukturalnego budowanego dla systemów jawnych i zastrzeżonych).

Zadaniem niniejszego dokumentu „*Zalecenia ...*”, przeznaczonego dla jednostek i komórek organizacyjnych resortu obrony narodowej (JO/KO), jest ujednolicenie i sformalizowanie zasad projektowania i budowania instalacji i sieci teleinformatycznych (jednego wspólnego okablowania strukturalnego¹) na potrzeby systemów teleinformatycznych przetwarzających informacje JAWNE i ZASTRZEŻONE (w tym NATO i UE).

Dla systemów teleinformatycznych przetwarzających informacje wyższych klauzul (od POUFNEGO wzwyż) należy stosować właściwą technologię uwzględniając wytyczne organizatorów systemów teleinformatycznych oraz dokumentację bezpieczeństwa.

Zalecenia stanowią podstawę do określenia zakresu rzeczowego przy sporządzaniu wniosku inwestycyjnego (WI) i wymagań do projektowania w procesie inwestycyjnym.

Przewiduje się, że wraz z postępem technologicznym, przyjęte założenia i zalecenia będą modyfikowane przez instytucję nadzorującą proces inwestycyjny w RON.

1.2 Cel i zakres dokumentu

Celem dokumentu jest:

- usprawnienie procesu opracowywania i uzgadniania dokumentacji projektowych;
- budowa w RON możliwie jednolitej (pod względem technicznym) infrastruktury sieciowej, co w efekcie przełożyć ma się na obniżenie kosztów jej utrzymania;
- budowa okablowania strukturalnego umożliwiającego implementację rozwiązań spełniających wymagania techniczne i bezpieczeństwa.

W poszczególnych rozdziałach dokumentu zawarto:

- charakterystykę systemów okablowania strukturalnego;
- wymagania w zakresie doboru systemów i komponentów okablowania strukturalnego;
- wymagania w zakresie systemu zasilania wydzielonego dla sieci teleinformatycznych;
- wymagania w zakresie odbioru okablowania - podstawowe parametry pomiarowe oraz dotyczące certyfikacji;
- wymagania dla zewnętrznych tablic przyłączeniowych.

¹ Podstawową zasadą dla wojskowych systemów okablowania dla klauzuli „JAWNE” i „ZASTRZEŻONE” jest, to że należy budować je jako jedno okablowanie. Rozdział sieci o różnych klauzulach (Jawne, Zastrzeżone) realizować należy w szafie teleinformatycznej przy wykorzystaniu dedykowanych dla danej klauzuli urządzeń aktywnych.

2. Charakterystyka systemów okablowania strukturalnego

Istotą zastosowania systemów okablowania strukturalnego jest możliwość współdzielenia zasobów w ramach jednej instalacji przez wiele systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych. Systemy takie są wtedy skalowalne, a co za tym idzie łatwe w eksploatacji i rozbudowie.

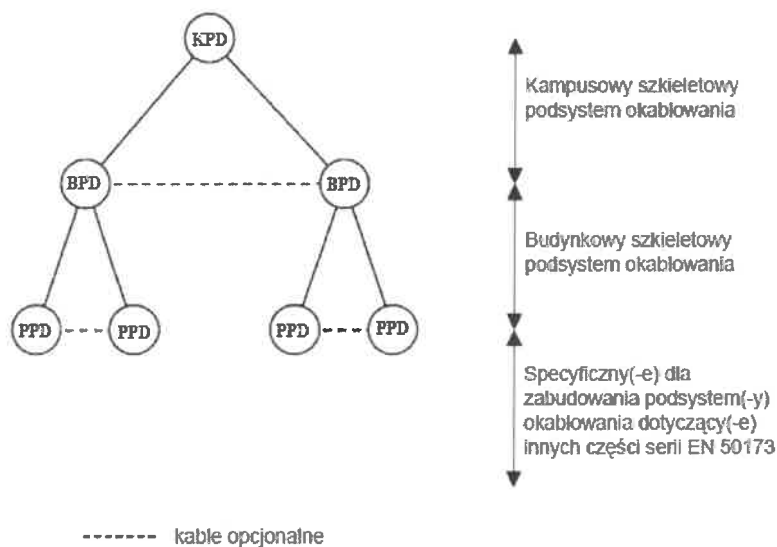
Systemy okablowania strukturalnego składają się z dwóch podsystemów:

- okablowania szkieletowego: kampusowego i budynkowego;
- okablowania poziomego (abonenckiego).

Okablowanie strukturalne budowane jest w oparciu o połączenia fizyczne wykorzystując topologię gwiazdy rozszerzonej. Poniżej przedstawiono elementy funkcjonalne podsystemów okablowania strukturalnego:

- kampusowy punkt dystrybucyjny (KPD) (główny punkt dystrybucyjny (GPD));
- kampusowy kabel szkieletowy;
- budynkowy punkt dystrybucyjny (BPD);
- budynkowy kabel szkieletowy (okablowanie pionowe);
- piętrowy punkt dystrybucyjny (PPD);
- gniazdo telekomunikacyjne (TO) przyjąć, jako ZPA (zespolony punkt abonencki);
- kable telekomunikacyjne pomiędzy ZPA a punktami dystrybucyjnymi (okablowanie poziome).

Poszczególne elementy funkcjonalne są łączone ze sobą w celu uzyskania struktury hierarchicznej przedstawionej na rysunku.

W zależności od rozległości w okablowaniu strukturalnym można wyróżnić następujące podsystemy okablowania strukturalnego:

✓ Kampusowy podsystem okablowania strukturalnego, obejmujący:

- KPD połączony z budynkowym (budynkowymi) punktem dystrybucyjnym;
- kampusowy kabel szkieletowy;
- mechaniczne zakończenia kampusowych kabli szkieletowych w KPD i BPD wraz z kablami krosowymi, kable łączące w KPD;

- d) połączenia między poszczególnymi BPD – wyłącznie, jako okablowanie dodatkowe w stosunku do okablowania wymaganego przez podstawową topologię hierarchiczną.

✓ Budynkowy podsystem okablowania strukturalnego obejmujący:

- a) budynkowy punkt dystrybucyjny, połączony z piętrowym (piętrowymi) punktem dystrybucyjnym;
- b) budynkowy kabel szkieletowy (okablowanie pionowe);
- c) mechaniczne zakończenia budynkowych kabli szkieletowych w BPD i PPD, wraz z kablami krosowymi w BPD;
- d) połączenia wewnątrz budynkowe pomiędzy poszczególnymi PPD – wyłącznie jako okablowanie dodatkowe i nadmiarowe w stosunku do okablowania wymaganego przez podstawową topologię hierarchiczną.

✓ Podsystem okablowania poziomego obejmujący:

- a) piętrowy punkt dystrybucyjny;
- b) kable miedziane typu skrętka nieekranowana lub ekranowana kategorii 6 (w wyjątkowych sytuacjach kategorii 6A);
- c) ZPA.

Należy zaznaczyć, że nie ma obligatoryjnego obowiązku stosowania w każdej inwestycji, wszystkich wymienionych poniżej podsystemów okablowania (komponentów). Doboru czy i jakie elementy występują, dokonuje się na etapie projektowym, biorąc pod uwagę: specyfikę obiektu, rozległość instalacji oraz względy funkcjonalno-użytkowe.

3. Wymagania w zakresie doboru komponentów okablowania strukturalnego

System okablowania strukturalnego winien być dobrany według nw. kryteriów:

- aktualność rozwiązań technicznych i ich funkcjonalność;
- ekonomiczność przyjętych rozwiązań technicznych projektu;
- zgodność z wymaganiami użytkownika;
- zgodność z obowiązującymi standardami i normami technicznymi, także w zakresie ppoż., BHP, ochrony środowiska.

Wszelkie stosowane materiały do budowy systemu okablowania strukturalnego, muszą być nowe. Elementy teletransmisyjne (kable, gniazda, patchpanele) muszą pochodzić od jednego producenta i podlegać certyfikacji systemu po zakończeniu robót budowlanych. Materiały muszą odpowiadać polskim normom oraz posiadać dopuszczenie do stosowania w budownictwie, o ile jest to wymagane przepisami prawa.

Budowane systemy muszą pozwalać na ich rozbudowę lub modernizację.

3.1 Klasy okablowania strukturalnego i kategorie komponentów

Wszystkie komponenty wchodzące w skład łącza, tj. (kable sygnałowe, gniazda telekomunikacyjne, panele krosowe) muszą należeć do tej samej kategorii, w celu określenia **klasy okablowania**. Zabrania się łączenia komponentów różnych kategorii.

Dla JO/KO MON przyjmuje się, że budowane okablowanie strukturalne będzie klasy E oraz w wyjątkowych sytuacjach klasy E_A, tzn. należy stosować odpowiednio komponenty kategorii 6 i kategorii 6_A. Klasy okablowania strukturalnego oraz kategorie komponentów zostały określone w normach: ISO/IEC 11801, PN/EN 50173 oraz EIA/TIA - 568.

3.2 Wymagania dotyczące kabli

W zależności od przeznaczenia i warunków technicznych, w systemach okablowania strukturalnego należy stosować kable miedziane typu skrętka oraz kable optyczne, spełniające aktualne przepisy dotyczące klas odporności pożarowej, tj. min. klasy D_{CA} (w szczególnych przypadkach klasy wyższe, określne na etapie opracowania dokumentacji projektowej). Przyjmuje się, stosowanie w RON następujących zasad:

✓ Kable typu skrętka

Do budowy okablowania poziomego i pionowego zaleca się stosować kable nieekranowane a w uzasadnionych przypadkach – kable ekranowane, a ponadto:

- a) maksymalna długość łącza telekomunikacyjnego nie może przekroczyć 90 m;
- b) maksymalna długość kanału telekomunikacyjnego nie może przekroczyć 100 m;
- c) **zabrania się rozdzielania par jednej skrętki dla potrzeb różnych systemów telekomunikacyjnych oraz łączenia kabli.**

Dla realizacji traktów miedzianych dla potrzeb tradycyjnej telefonii analogowej sieci CA MON dopuszcza się wykorzystywanie kabli miedzianych wieloparowych, szczególnie w szkieletach kampusowym i budynkowym.

✓ Kable optyczne

Do budowy okablowania szkieletowego (okablowanie pionowe budynkowe i kampusowe) zaleca się wykorzystywać kable optyczne wielomodowe kategorii OM3 i OM4 50/125 μm. W przypadku dużych odległości pomiędzy obiektami, szczególnie dla realizacji połączeń

zewnętrznych między obiektowych przewiduje się wykorzystywanie kabli jednomodowych kategorii OS2 9/125 μm .

Rodzaje złączy optycznych należy dobierać na etapie projektowym w zależności od funkcjonujących wcześniej instancji kablowych. Przy czym, w miarę możliwości, dążyć należy do stosowania złączy SC lub LC.

Ilość włókien każdorazowo określać należy na etapie projektowania biorąc pod uwagę bieżące potrzeby użytkownika z uwzględnieniem 20% zapasu pod przyszłą rozbudowę.

3.3 Wymagania dotyczące osprzętu

Zaleca się, aby instalowany osprzęt, do którego zalicza się punkty dystrybucyjne, gniazda ZPA, kanały kablowe:

- a) umożliwiał identyfikację torów kablowych (poprzez konieczność dokonywania opisów na kablach, gniazdach telekomunikacyjnych, panelach krosowych);
- b) pozwalał na zarządzanie kablami;
- c) zapewniał łatwy dostęp do urządzeń aktywnych sieci, a także innych urządzeń montowanych w PD;
- d) zapewniał odpowiednią gęstość zakończeń przez efektywne wykorzystanie wolnej przestrzeni;
- e) był dostosowany do wymagań dotyczących ekranowania i uziemienia, w przypadku konieczności ich stosowania.

✓ Punkt dystrybucyjny (szafa dystrybucyjna)

Kampusowe, budynkowe i piętrowe punkty dystrybucyjne powinny być (w miarę możliwości) umieszczane w pomieszczeniach technicznych (np. serwerownie, pomieszczenia urządzeń telekomunikacyjnych, sprzętowych). Zaleca się, aby takie pomieszczenie było przystosowane do instalowania w nim sprzętu transmisyjnego i urządzeń informatycznych, a więc zapewniało: zasilanie dedykowane, uziemienie, odpowiednie warunki klimatyczne, odpowiednią ilość miejsca do instalacji szaf teleinformatycznych.

Punkt dystrybucyjny należy budować na bazie szafy wolnostojącej o szerokości min. 800 mm lub wiszącej o szerokości min. 600 mm (szerokość rozstawu stelaża 19"), głębokości (min. 450 mm dla szaf wiszących i min. 800 mm dla stojących) i wysokości uzależnionej od ilości wyposażenia, z zaplanowaną ilością wolnego miejsca (min. 30%) na ewentualne doposażenie. Miejsce posadowienia szafy dystrybucyjnej w pomieszczeniu punktu dystrybucyjnego, powinno dobierać się w taki sposób, aby dostęp do wyposażenia szafy był swobodny i pełny (min. z dwóch stron).

Wyposażenie szafy dystrybucyjnej powinno obejmować wszystkie niezbędne elementy dla zapewnienia właściwego montażu kabli, urządzeń i ich funkcjonowania, łatwości dostępu i obsługi oraz estetyki. Opcjonalnie, w zależności od wymagań, PD może być wyposażany w:

- UPS zapewniający ciągłe bezprzerwowe zasilanie urządzeń aktywnych będących na wyposażeniu punktu dystrybucyjnego – jeżeli wymagany,
- urządzenia aktywne (przełączniki, routery itp.) – zgodnie z potrzebami Użytkownika (zabezpieczone są w ramach zakupów centralnych realizowanych zgodnie z PMT) przedmiotowego sprzętu na wniosek Inwestora lub nabywane przez właściwe Oddziały Gospodarcze, po uzyskaniu zgody Instytucji Eksperckiej ds. pozyskiwania sprzętu na zakup),
- inne, w zależności od potrzeb Użytkownika.

✓ Gniazda ZPA

Zaleca się, aby w każdym pomieszczeniu biurowo-sztabowym został zainstalowany, co najmniej jeden **zintegrowany punkt abonencki (ZPA** - gniazdo telekomunikacyjne + gniazdo elektryczne). Ilość ZPA w każdym budynku powinna zostać określona na etapie sporządzania przez użytkownika WI.

Dodatkowo określając ilość ZPA w pomieszczeniach biurowo-sztabowych należy kierować się następującą zasadą: **na 8 m² – 1 ZPA, gdzie 1 ZPA = 3xRJ-45 + 2x230V**. Dla każdego ZPA przyjmuje się obciążenie mocy max. 500 W.

Powyższe wyliczenia nie dotyczą pomieszczeń innych niż pomieszczenia biurowo-sztabowe (magazyny, sale szkoleniowe, itp.). W tym przypadku, ilość gniazd powinna być określana według specyficznych potrzeb użytkownika.

Gniazda zintegrowanych punktów abonenckich należy budować w sposób zapewniający łatwy dostęp, na wysokości nie mniejszej niż 30 cm od poziomu podłogi. Gniazda mogą być montowane natynkowo lub w kanałach PCW.

W celu ochrony modułów RJ-45 przed czynnikami zewnętrznymi, należy stosować osłonki przeciw kurzowe.

✓ Moduły RJ-45

W celu zapewnienia jak najdłuższego okresu eksploatacji systemu okablowania moduły RJ-45 powinny spełniać zalecenia normy PN/EN 50173. Moduły powinny umożliwiać realizację technologii PoE lub PoE+.

✓ Kanały kablowe (podbudowa tras kablowych) i prowadzenie kabli

Kable należy prowadzić w trasach kablowych zrealizowanych w postaci koryt kablowych metalowych lub PCW, kanałów kablowych i rur instalacyjnych (natynkowo, podtynkowo lub w przestrzeniach pod podłogą techniczną i podwieszanym sufitem). Systemy instalacyjne tras kablowych powinny być wyposażone w kształtki kątowe i odgałęźne, łączniki, zaślepki. Przy doborze przekrojów tras kablowych powinna być uwzględniona 25% rezerwa wolnej przestrzeni. W miejscach przejść przez ściany i stropy kable informatyczne powinny być odpowiednio zabezpieczone. Wszystkie przejścia (przez ściany, stropy) muszą być uszczelniane materiałami/masami ognioodpornymi. Przy rozmieszczeniu i prowadzeniu instalacji powinna być zapewniona bezkolizyjność z innymi instalacjami w zakresie określonych odległości i ich wzajemnego usytuowania. Trasy kablowe należy budować z zachowaniem odpowiednich promieni gięcia wiązek kablowych na łukach zgodnie z danymi podanymi w kartach katalogowych kabli.

Zezwala się na prowadzenie okablowania strukturalnego wraz z okablowaniem elektrycznym w tych samych korytach kablowych pod warunkiem zachowania zasad zawartych w polskich normach.

Należy unikać prowadzenia tras kablowych przez pomieszczenia, w których znajdują się urządzenia o dużej mocy (transformatory, silniki) oraz pomieszczenia ze środkami łatwopalnymi

Trasy kablowe prowadzić zachowując odpowiednie odległości od źródeł zasilania takich jak np.:

- wysokonapięciowe oświetlenie;
- przewody elektryczne 5kVA lub więcej;
- transformatory i silniki.

Dla sieci teleinformatycznych do klauzuli „ZASTRZEŻONE” **nie stosuje się oznakowania tras kablowych** (wskazującego sieć, w której przetwarzane są informacje niejawne).

3.4 Wymagania dotyczące kabli połączeniowych i krosowych

Kable połączeniowe i krosowe powinny być dostarczone przy budowie każdej sieci strukturalnej. Ich długość (od 0,5 do 5 m) powinna być uzgodniona z Użytkownikiem i Inwestorem na etapie wykonywania dokumentacji projektowej. Mogą być wykorzystywane tylko kable typu „linka”.

Użyte kable bezwzględnie muszą spełniać klasę budowanego okablowania, a ponadto:

- powinny spełniać aktualne przepisy dotyczące klas odporności pożarowej;
- wymaga się, aby pochodziły od tego samego producenta, co budowany system okablowania strukturalnego;
- parametry transmisyjne (zgodnie z normą IEC/OSO 11801 i PN/EN 50173) kabli połączeniowych i krosowych powinny być potwierdzone przez niezależne laboratorium;
- wymaga się, aby posiadały kategorię przynajmniej równą kategorii dostarczanych komponentów systemu okablowania.

Przyjmuje się zasadę, że w ramach budowy okablowania strukturalnego dostarcza się kable krosowe i połączeniowe w ilościach 50% całkowitej ilości gniazd RJ-45, w ZPA dla kabli połączeniowych i w panelach krosowych dla kabli krosowych.

Dla kabli optycznych ilości każdorazowo należy specyfikować na etapie projektowym w zależności od specyficznych potrzeb użytkowych.

3.5 Wymagania dotyczące kanalizacji telekomunikacyjnej i prowadzenia kabli zewnętrznych

Telekomunikacyjną kanalizację kablową należy budować zgodnie z *Norma Obronna NO-58-A223.2018 Obiekty wojskowe. Telekomunikacyjna kanalizacja kablowa*. Ilość otworów kanalizacji będzie ustalana na etapie projektowania.

Kable wieloparowe miedziane zewnętrzne układać:

- bezpośrednio w kanalizacji pierwotnej;
- jako kable ziemne bez rur osłonowych;
- jako kable napowietrzne.

Kable optyczne zewnętrzne układać:

- w rurach osłonowych (kanalizacja wtórna) w kanalizacji teletechnicznej, w specjalnych przypadkach (np. duża zajętość kanalizacji technicznej) dopuszcza się zastosowanie kabli wzmocnionych bez rury osłonowej;
- w rurociągu kablowym, jako kabel wzmocniony;
- jako linie napowietrzne.

3.6 Wymagania dotyczące zewnętrznych punktów dostępowych

W związku z koniecznością zapewnienia dowiązania mobilnych środków łączności do stacjonarnego systemu łączności w planowanych inwestycjach (etap opracowywania WI) należy przewidzieć budowę tablic przyłączeniowych według następujących zasad:

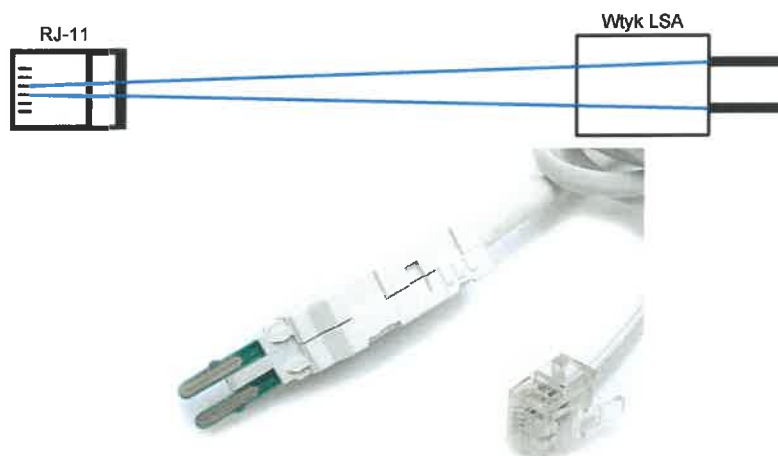
1. Zewnętrzny Punkt Dostępowy (ZPD) składa się z części zewnętrznej (szafa stojąca/wisząca spełniająca określone normami wymagania termiczne, wilgotnościowe, opcjonalnie pyłoszczelne) i części wewnętrznej (szafa wisząca/stojąca 19" min. 24U).
2. W części zewnętrznej, wyposażenie planować zgodnie ze specyfikacją i rysunkami poniżej:
 - a. 2 x złącza CTOS MM;
 - b. 2 x złącza CTOS SM;
 - c. 4 x gniazda RJ-FIELD;
 - d. 2 x złącza kabla PKM 10x2;
 - e. 2 x złącza kabla PKD 4x1;
 - f. 20 złączy typu „BANAN”;
 - g. 1 x gniazdo zasilania 400V 50Hz (trój-fazowe) sterowane stycznikiem (zabezpieczenie min. 32A);
 - h. 3 x gniazdo zasilania 230V 50Hz (jedno-fazowe) sterowane stycznikiem (zabezpieczenie min. 16A);
 - i. monostabilny (zwierny) wyłącznik zasilania dla gniazd elektrycznych (sterowanie stycznikiem zasilania);
 - j. monostabilny (rozwierny) wyłącznik zasilania dla gniazd elektrycznych (sterowanie stycznikiem zasilania);
 - k. kontrolka świetlna sygnalizująca włączone zasilanie (załączony stycznik zasilania);
 - l. kontrolki świetlne sygnalizujące obecność poszczególnych faz (aktywne tylko przy włączonym zasilaniu).

Szafa zewnętrzna musi być tak skonstruowana, aby umożliwiać jednoczesne podłączenie całego potencjału kabli polowych do gniazd bez fizycznej kolizji między nimi oraz podłączenie nie powoduje problemów z zamykaniem szafki (np. zaleca się stosowanie oddolnego wlotu kabli do tablicy oraz złączy CTOS typu L).

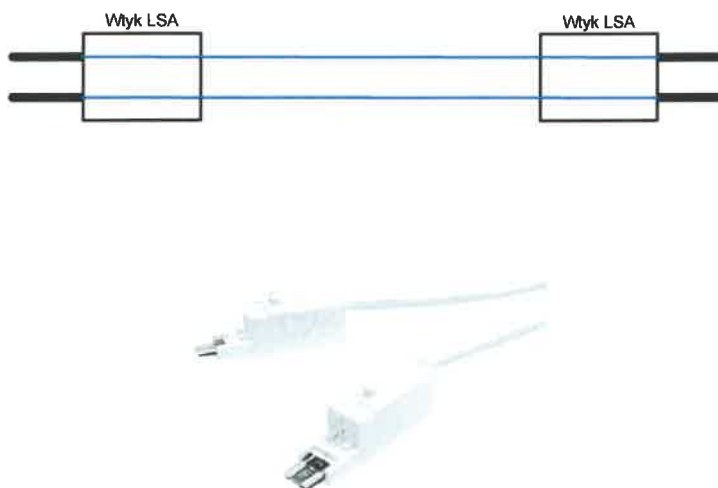
3. W części wewnętrznej w szafie 19" zainstalowane są zgodnie z rysunkami na końcu:
 - a. Patch-panel (**PP1**) ETH cat.6 ekranowany – zakończenia gniazd RJ-FIELD z części zewnętrznej (4 gniazda) i zakończenia kabli łączących z szafą MPLS (8 gniazd);
 - b. Patch-panel (**PP2**) światłowodowy – zakończenia złączy CTOS z części zewnętrznej (4 x LC/PC SM, 4 x LC/PC MM) i zakończenia kabli łączących z szafą MPLS (4 x LC/PC SM, 4 x LC/PC MM);
 - c. Półka (2U) z mediakonwerterami ETH na FO – minimum 16 konwerterów:
 - 4 x 100BaseTx na 100FX;
 - 6 x 1000BaseT na 1000SX;
 - 6 x 1000BaseT na 1000LX.
 - d. Patch-panel (**PP3**) ETH cat.6 ekranowany – zakończenia kabli ETH podłączonych do półki z konwerterami (gniazda 1-16) i DSLAM (gniazda 17-24). **UWAGA:** kable w patch-panelu zarobione są normalnie na LSA a z drugiej strony wtykiem RJ-45 ekranowanym, który włożony jest bezpośrednio do urządzeń!
 - e. DSLAM z modemami xDSL umożliwiający realizację 32 linii DSL (1-pary) lub po agregacji 8 linii DSL (4-pary) o przepływności min. 22 Mbps każda linia;
 - f. Patch-panel (**PP4**) ze złączami LSA, na których rozszyte są kable:
 - PKM1 na LSA1;
 - PKM2 na LSA2;

– PKD1 i PKD 2 na LSA3.

- g. Patch-panel (**PP5**) ze złączami LSA, na których zakończone są gniazda typu „BANAN” z części zewnętrznej oraz 2 x LSA z kablami zakończonymi w „kablowni” telefonicznej, PCŁU, itp.
 - h. Listwa zasilająca.
 - i. UPS do podtrzymania konwerterów i DSLAM.
4. Do łączenia gniazd na urządzeniach (modem DSL) ze złączami LSA i samych złącz LSA preferuję zastosowanie kabli:
- a. RJ-11 (6-pin) na wtyk LSA (2-pin) – [RJ-11 pin 3-4 na wtyk LSA pin 1-2];

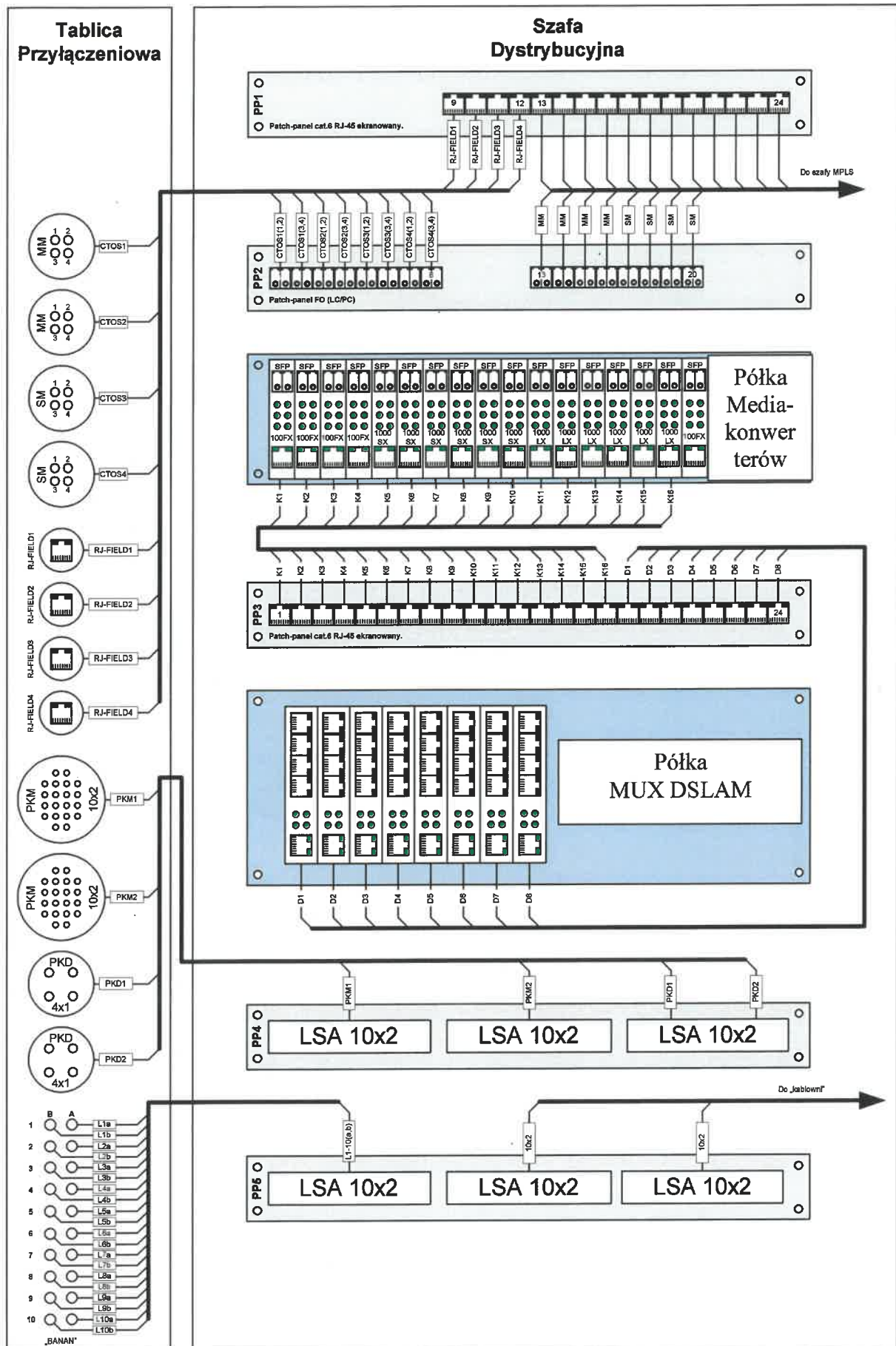

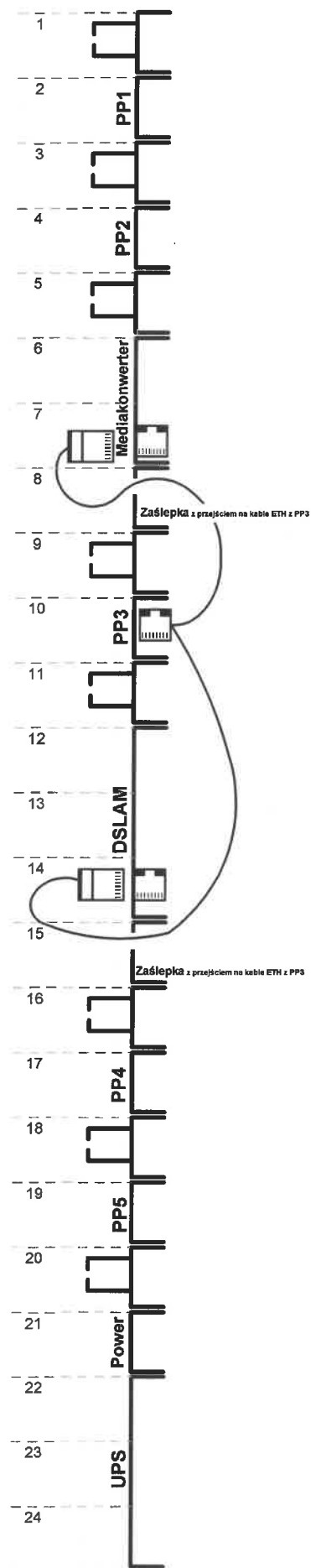
- b. Wtyk LSA (2-pin) na wtyk LSA(2-pin) – [wtyk LSA pin 1-2 na wtyk LSA pin 1-2];

- c. Możliwe jest „wbijanie” kabli, ale nierekomendowane!

Wszystkie złącza i gniazda zewnętrzne są zabezpieczone zamknięciem (przykrywką) przymocowanym do gniazda łańcuszkiem lub sznurkiem zabezpieczając zamknięcie przed „zgubieniem”.

Tablice przyłączeniowe w konfiguracji j.w., w miarę możliwości, należy lokalizować na zewnętrznych ścianach budynków Węzłów Teleinformatycznych.

Tablice przyłączeniowe mogą być lokalizowane również w miejscach planowanych rozwinięć mobilnych środków łączności. Konfiguracja takich tablic będzie dobierana według potrzeb użytkownika.

Tablice powinny być umieszczane w odpornych na warunki atmosferyczne obudowach, podzielonych na dwie komory: komora dla części telekomunikacyjnej oraz komora dla części elektrycznej. Obudowy powinny być montowane na fundamentach.

Tablice powinny mogą być wyposażone w grzałki, wentylatory i termostaty, w celu zapewniania właściwych warunków klimatycznych (w przypadku instalacji urządzeń transmisyjnych).

Konstrukcja obudów tablic powinna umożliwiać podłączenie kabli przy zamkniętych drzwiach.

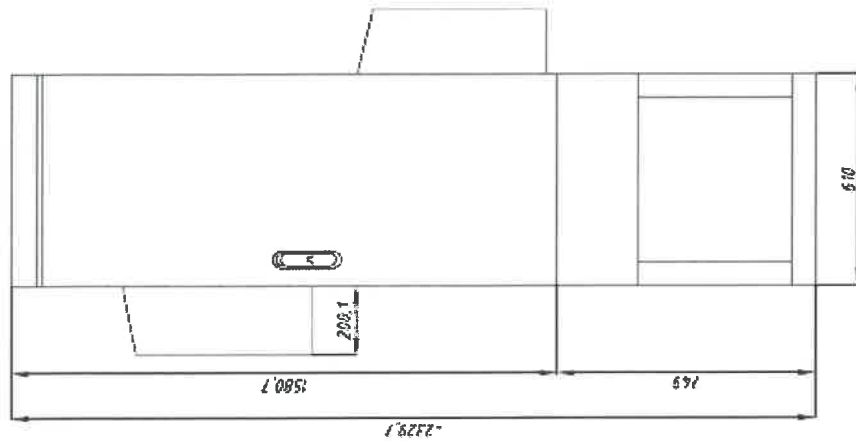
W ramach budowy tablic przyłączeniowych należy również przewidzieć dostawę dla potrzeb Węzłów Teleinformatycznych n.w. elementów pasywnych:

a) optycznych kabli połączeniowych (patchcord):

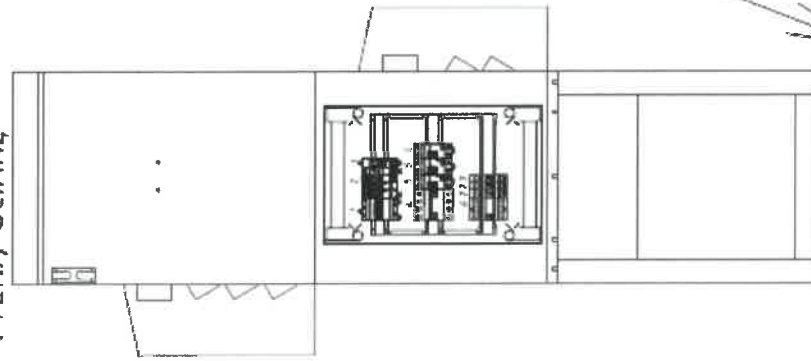
- min. 4 x kabel ST na ST MM duplex (rdzeń/płaszcz oraz długości zostaną ustalone na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 4 x kabel ST na SC MM duplex (rdzeń/płaszcz oraz długości zostaną ustalone na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 4 x kabel ST na LC MM duplex (rdzeń/płaszcz oraz długości zostaną ustalone na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 4 x kabel ST na MTRJ MM duplex (rdzeń/płaszcz oraz długości zostaną ustalone na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 4 x kabel ST na MFM MM duplex (rdzeń/płaszcz oraz długości zostaną ustalone na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 2 x kabel FC/PC na FC/PC SM duplex (9/125, o długości, która zostanie ustalona na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 2 x kabel FC/PC na ST SM duplex (9/125, o długości, która zostanie ustalona na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 2 x kabel FC/PC na SC SM duplex (9/125, o długości, która zostanie ustalona na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 2 x kabel FC/PC na LC SM duplex (9/125, o długości, która zostanie ustalona na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 2 x kabel FC/PC na E2000 SM duplex (9/125, o długości, która zostanie ustalona na etapie opracowywania dokumentacji projektowej);
- min. 2 x kabel FC/PC na MFM SM duplex (9/125, o długości, która zostanie ustalona na etapie opracowywania dokumentacji projektowej).

Na rysunku poniżej przedstawiono przykładowy projekt szafy zewnętrznej.

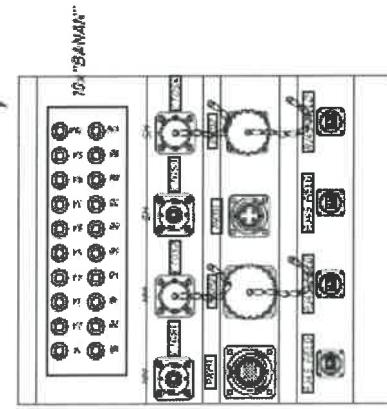
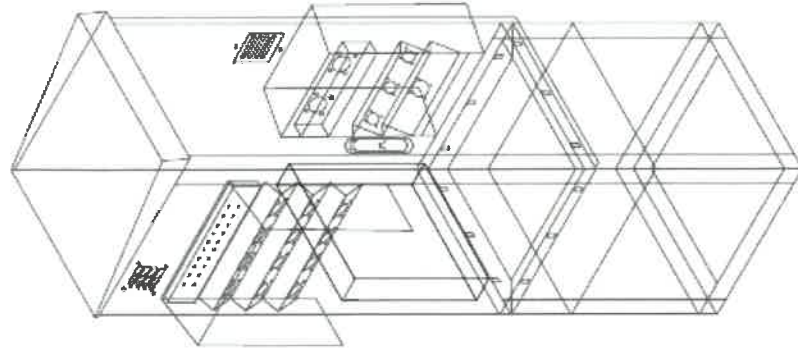
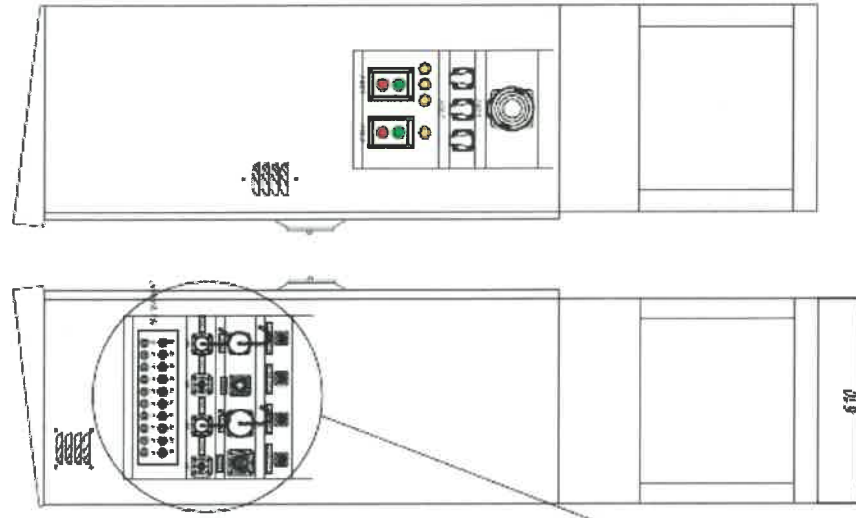
WIDOK Z
PRZODU

WIDOK NA
TYLNA ŚCIANĘ

WIDOK Z
BOKU

4. Wymagania w zakresie zasilania i uziemienia sieci teleinformatycznych

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, prawidłowej eksploatacji i działania systemów teleinformatycznych, urządzeń IT oraz przechowywanych w nich danych, wymagany jest odpowiedni dobór sposobu zasilania i uziemienia sieci komputerowej.

Instalacja dedykowanej sieci zasilania elektrycznego jest nieodzownym elementem budowanego okablowania strukturalnego.

W budowanych instalacjach teleinformatycznych, zasilanie i uziemienie instalacji teleinformatycznych, realizuje się poprzez budowę dedykowanej instalacji elektrycznej, która jest systemem wydzielonym z ogólnej instalacji elektrycznej. Dla dedykowanej instalacji zasilającej:

- a) bilans mocy budowanej instalacji elektrycznej musi uwzględniać już eksploatowane instalacje elektryczne;
- b) obwody elektryczne, a także szafy teleinformatyczne należy zasilić z wydzielonych pól tablic rozdzielczych;
- c) gniazda odbiorcze muszą być zaopatrzone w klucze pozwalające na podłączanie tylko dedykowanych urządzeń;
- d) dedykowana sieć zasilania elektrycznego powinna być wybudowana zgodnie z obowiązującymi polskimi normami w zakresie instalacji elektrycznych.

W obiektach budowlanych, w których istnieją instalacje uziemiające i wyrównawcze, uziemienie instalacji teleinformatycznych realizować przy wykorzystaniu istniejących szyn uziemiających.

Ochronę sieci telekomunikacyjnej (kable miedziane zewnętrzne) i urządzeń telekomunikacyjnych przed przepięciami i przetężeniami powstającymi w torach kablowych realizować zgodnie z zał. nr 2 do **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 22 czerwca 2010 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 115 poz. 773 z 2010 roku z późn. zm).**

Niniejszy dokument nie określa wymogów dotyczących doboru/budowy zasilania awaryjnego. Powyższe jest określane przez Użytkowników na etapie wykonywania wniosku inwestycyjnego i zależy od specyfiki i przeznaczenia obiektu.

5. Podstawowe pomiary i certyfikacja systemów okablowania strukturalnego

Nowo wybudowana instalacja okablowania strukturalnego (kanał telekomunikacyjny) musi zostać pomierzona **zgodnie z obowiązującymi normami** dotyczącymi okablowania strukturalnego (ISO/IEC 11801 i PN-EN 50173) i spełniać określone w tych normach parametry eksploatacyjne. Dodatkowo:

- a) pomiar okablowania strukturalnego przeprowadzać w konfiguracji łącza stałego (permanent link);
- b) wszystkie przyrządy pomiarowe użyte do badań i pomiarów muszą posiadać aktualne świadectwa wzorcowania i oznaczony status metrologiczny;
- c) dane identyfikujące przyrząd pomiarowy muszą być zamieszczone w raporcie (protokole) z badań i pomiarów;
- d) dla kabli optycznych wewnątrz budynkowych dopuszczone jest wykonanie tylko pomiarów transmisyjnych, natomiast dla kabli optycznych zewnętrznych zarówno pomiary transmisyjne i reflektometryczne.

Na wszystkie prace instalacyjne prowadzone w ramach inwestycji winna być udzielana min. 3-letnia gwarancja Wykonawcy robót budowlanych.

Dodatkowo, każdy wybudowany system okablowania strukturalnego powinien być przekazywany przez wykonawcę wraz, z co najmniej 20-letnim certyfikatem producenta systemu okablowania.

Charakterystyki transmisyjne systemu okablowania strukturalnego w konfiguracji łącza stałego (permanent link) powinny być potwierdzone przez certyfikat niezależnego laboratorium. Dopuszcza się certyfikat niezależnego laboratorium dla poszczególnych komponentów systemu okablowania, jeżeli łącze będzie zbudowane zgodnie z aktualną normą ISO/IEC 11801 i aktualną normą PN-EN 50173 (implementacja wzorcowa) oraz komponenty wchodzące w skład systemu okablowania spełniają wymagania przytoczonych norm oraz pochodzą od jednego producenta.

Ponadto spełnienie wymagań w zakresie PoE lub PoE+ przez moduł RJ-45 oraz charakterystyki transmisyjne kabli krosowych i połączeniowych powinny być potwierdzone przez certyfikat niezależnego laboratorium.

6. Ochrona fizyczna i techniczna punktów dystrybucyjnych, serwerowni

Zabezpieczeniami fizycznymi i technicznymi zaleca się obejmować obligatoryjnie pomieszczenia, w których jest zlokalizowany lub planuje się zlokalizować komponent szyfrujący i/lub komponent serwerowy. W uzasadnionych przypadkach (wysoki poziom zagrożenia) dopuszcza się zabezpieczać inne pomieszczenia takie jak: GPD, BPD, PPD, pom. techniczne, pom. łączności, tablice zewnętrzne dla mobilnych środków łączności.

Zatem, zabezpieczenie fizyczne i techniczne ww. pomieszczeń, zaleca się wykonywać zgodnie z zasadami zawartymi w załączniku nr 1 do Szczegółowych Wymagań Bezpieczeństwa dla Systemu Teleinformatycznego MILNET-Z.

7. Definicje pojęć podstawowych

budynkowy kabel szkieletowy (kabel pionowy)

kabel łączący budynkowy punkt dystrybucyjny z piętrowym punktem dystrybucyjnym, budynkowe kable szkieletowe mogą także łączyć piętrowe punkty dystrybucyjne w tym samym budynku

budynkowy punkt dystrybucyjny (BPD)

punkt dystrybucyjny, w którym kończy(-ą) się budynkowy(-e) kabel(-le) szkieletowy(-e), i w którym mogą być wykonane połączenia z kampusowym kablem szkieletowym (kampusowymi kablami szkieletowymi)

główny (kampusowy) punkt dystrybucyjny (GPD)

punkt dystrybucyjny, w którym kończy(-ą) się kampusowy(-e) kabel(-le) szkieletowy(-e), i w którym mogą być wykonane połączenia z kablami przychodzącymi z poza kompleksu wojskowego

gniazdo telekomunikacyjne

miejsce zakończenia kabla poziomego

kabel ekranowany

zespół dwóch lub większej liczby elementów kablowej symetrycznej skrętki dwużyłowej lub elementów kablowej skrętki czwórkowej, w którym każdy element jest indywidualnie ekranowany i/lub elementy są w ekranie obejmującym wszystkie elementy

kabel krosowy

kabel stosowany do ustanowienia połączeń w panelu krosowym

kabel połączeniowy kabel służący do podłączenia urządzenia końcowego do gniazda telekomunikacyjnego

kabel poziomy

kabel łączący piętrowy/budynkowy punkt dystrybucyjny z gniazdem telekomunikacyjnym

kabel symetryczny

kabel zawierający co najmniej jeden symetryczny metalowy element kabla (skrętka dwużyłowa lub czterożyłowa)

kampus/kompleks

teren, na którym znajduje się co najmniej jeden budynek

kampusowy kabel szkieletowy

kabel łączący główny (kampusowy) punkt dystrybucyjny z budynkowym punktem dystrybucyjnym (budynkowymi punktami dystrybucyjnymi). Kampusowe kable szkieletowe mogą także bezpośrednio łączyć budynkowe punkty dystrybucyjne

komponent lokalny

jest to rozwinięcie systemu teleinformatycznego w pojedynczej lokalizacji jednostki organizacyjnej

komponent szyfrujący

właściwie zabezpieczone pod względem bezpieczeństwa fizycznego pomieszczenie znajdujące się w ramach komponentu lokalnego rozwiniętego w lokalizacji jednostki organizacyjnej,

przeznaczone do instalacji, co najmniej jednego urządzenia szyfrującego pozwalającego na przesyłanie danych poza Środowisko Bezpieczeństwa Lokalnego (III strefę ochronną)

komponent serwerowy

właściwie zabezpieczone zarówno pod względem technicznych warunków pracy (zasilanie awaryjne, klimatyzacja) jak i zapewnieniem bezpieczeństwa fizycznego pomieszczenie lub zespół pomieszczeń znajdujących się w ramach komponentu lokalnego rozwiniętego w lokalizacji jednostki organizacyjnej, przeznaczone do instalacji, co najmniej jednego urządzenia pełniącego rolę serwera fizycznego dla dedykowanego systemu informatycznego uruchamianego na potrzeby jednej lub kilku jednostek organizacyjnych

okablowanie strukturalne

system kabli telekomunikacyjnych, kabli połączeniowych i krosowych oraz osprzętu połączeniowego umożliwiający działanie sprzętu teleinformatycznego

panel krosowy

panel służący do zestawienia połączeń pomiędzy elementami (urządzeniami) współpracującymi w ramach wspólnego systemu okablowania strukturalnego

piętrowy punkt dystrybucyjny (PPD)

punkt dystrybucyjny stosowany do połączenia pomiędzy budynkowym podsystemem okablowania szkieletowego, podsystemami okablowania poziomego, pionowego i sprzętem aktywnym

punkt dystrybucyjny (PD)

miejsce koncentracji, zbioru komponentów (na przykład: paneli krosowych, kabli krosowych) stosowanych do łączenia kabli

zintegrowany punkt abonencki (ZPA = gniazdo telekomunikacyjne + gniazdo elektryczne)

miejsce zakończenia kabla poziomego oraz kabla zasilania wydzielonego dla instalacji teleinformatycznej

8. Normy, zalecenia, akty prawne

- PN/EN 50173 Technika informatyczna. Systemy okablowania strukturalnego
- PN/EN 50174 Technika informatyczna. Instalacja okablowania
- ISO/IEC 11801 Okablowanie strukturalne - norma międzynarodowa
- EIA/TIA 568 Okablowanie strukturalne - norma amerykańska
- PN/IEC 60364-5-51:2011 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych
- PN/IEC 60364-1:2010 Instalacje elektryczne niskiego napięcia
- PN/IEC 60364-4-41:2009 Instalacje elektryczne niskiego napięcia. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa
- PN/IEC 60364-4-54:2011 Instalacje elektryczne niskiego napięcia. Układy uziemiające i przewody ochronne
- PN/EN 124:2000 Zwieńczenia wpustów i studzienek kanalizacyjnych do nawierzchni dla ruchu pieszego i kołowego
- Norma Obronna NO-58-A223.2018 Obiekty wojskowe. Telekomunikacyjna kanalizacja kablowa
- Regulacja 305/2011 Parlamentu Europejskiego (*Construction Products Regulation*)
- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 22 czerwca 2010 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 115 poz. 773 z 2010 roku z późn. zm.)**

Wykonał:

Szef Wydziału
Wydział Przygotowania Inwestycji
Oddział Modernizacji i Remontów
Centrum Zasobów Cyberprzestrzeni Sił Zbrojnych
ppłk mgr inż. Paweł ŁUKAWSKI

(stanowisko, stopień, imię i nazwisko, podpis, data)

dn. 24.02.2022 r.